

ПРОЄКТ
(від 07.05.2025)

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ:

голова вченої ради ПДМУ

професор _____ В. М. Ждан

«__» _____ 2025 р.

Освітньо-наукова програма вводиться в дію

.....,

наказ від «__» _____ 2025 року № __

**Освітньо-наукова програма підготовки
докторів філософії**

за спеціальністю І2 «Медицина»

Полтава, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ.....	4
ВСТУП	7
1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ	9
2. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	9
3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ.....	10
4. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	12
5. ТЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	13
6. Профіль освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки докторів.....	14
за спеціальністю 222 – Медицина.....	14
7. Перелік компонентів освітньо-наукової програми (КОП) та їх логічна послідовність	27
8. Структура навчального плану та зміст компонентів ОНП	29
9. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми.....	42
10. Програмні результати навчання за ОНП	43
11. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми	45
12. Матриця відповідності програмних результатів навчання компонентам освітньо-наукової програми.....	46

ПЕРЕДМОВА

1. **Розроблено** проектною групою Української медичної стоматологічної академії, внесено зміни та доповнення авторською групою Полтавського державного медичного університету.

2. **Ухвалено** Вченою радою Вищого державного навчального закладу України «Української медичної стоматологічної академії» (протокол № 9 від 26 травня 2016 р. зі змінами та доповненнями, внесеними Вченою радою Української медичної стоматологічної академії (26 грудня 2018 р., протокол № 4, 14 квітня 2021 р., протокол № 8), Вченою радою Полтавського державного медичного університету (09 лютого 2022 р., протокол № 6; 15 червня 2022 р., протокол № 10; 30 серпня 2023 р., протокол № 1, 26 червня 2024 р., протокол № 9).

3. **Введено** вперше.

4. **Проектна група:** проректор з наукової роботи, професор Кайдашев І. П., професор кафедри хірургії № 2, професор Саричев Л. П., професор кафедри педіатрії № 1 з неонатологією, професор Похилько В.І., завідувачка кафедри біоорганічної хімії, професор Непорада К. С., завідувач кафедри анатомії людини, професор Гринь В.Г., доцент кафедри анатомії, клінічної анатомії з оперативної хірургії, доцент Коптев М.М., доцент кафедри філософії і суспільних наук, доцент Зінченко Н.О.

5. **Авторська група:** проректор з наукової роботи, професор Кайдашев І. П., професор кафедри хірургії № 2, професор Саричев Л. П., професор кафедри педіатрії № 1 з неонатологією, професор Похилько В.І., завідувачка кафедри біоорганічної хімії, професор Непорада К. С., завідувач кафедри анатомії людини, професор Гринь В.Г., доцент кафедри анатомії, клінічної анатомії з оперативної хірургії, доцент Коптев М.М., доцент кафедри філософії і суспільних наук, доцент Зінченко Н.О., аспірантка очної (денної) форми навчання кафедри анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією Я. О. Олійніченко; к.мед.н., директор комунального підприємства «І-А міська клінічна лікарня Полтавської міської ради» (представник роботодавців). Г. Б. Селькіна.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

ОНП відповідає концепції освітньої діяльності Полтавського державного медичного університету за спеціальністю І2 «Медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, заявленій під час її ліцензування, вимогам внутрішньої системи забезпечення якості освіти; участі роботодавців у її розробці.

Кафедра	Дата обговорення, № протоколу засідання кафедри
Кафедра анатомії людини	24.02.2021, протокол № 19
Кафедра клінічної анатомії та оперативної хірургії	04.03.2021, протокол № 14
Кафедра оториноларингології з офтальмологією	01.03.2021, протокол № 13
Кафедра патофізіології	02.03.2021, протокол № 5
Кафедра фізіології	01.03.21, протокол №14
Кафедра акушерства і гінекології №1	25.02.21, протокол № 10
Кафедра анестезіології та інтенсивної терапії	09.03.2021, протокол № 14
Кафедра внутрішньої медицини № 1	02.03.2021, протокол №13
Кафедра внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами	22.02.2021, протокол №14
Кафедра гігієни, екології та охорони праці в галузі	17.02.2021, протокол № 13
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією	5.03.2021, протокол № 14
Кафедра ендокринології з дитячими інфекційними хворобами	25.02.2021, протокол 16
Кафедра загальної хірургії з доглядом за хворими	25.02. 2021, протокол № 13
Кафедра нервових хвороб з нейрохірургією та медичною генетикою	12.02.2021, протокол 9
Кафедра онкології та радіології з радіаційною медициною	15.02.2021, протокол № 12
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології	26.02.2021, протокол № 14
Кафедра хірургії №1	09.03.2021, протокол № 15
Кафедра хірургії №2	9.03.2021, протокол № 15
Кафедра дитячої хірургії з травматологією та ортопедією	24.02.2021, протокол № 7
Кафедра медичної біології	02.03.2021, протокол № 13
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології	08.03.2021, протокол №14
Кафедра педіатрії №1 з пропедевтикою та неонатологією	04.03.2021, протокол № 13
Кафедра педіатрії №2	05.03.2021, протокол №14
Кафедра урології з судовою медициною	01.03.2021, протокол № 14
Кафедра акушерства та гінекології №2	02.03.2021, протокол №10
Кафедра внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів	25.02.2021, протокол № 14
Кафедра сімейної медицини і терапії	03.03.2021, протокол №18
Кафедра хірургії № 4 з малоінвазивною хірургією	05.03.2021, протокол №13
Кафедра шкірних та венеричних хвороб	09.03.2021, протокол №15
Кафедра біологічної та біоорганічної хімії	09.03.2021, протокол №12
Кафедра внутрішньої медицини №3 з фтизіатрією	02.03.2021, протокол № 14
Кафедра гістології, цитології та ембріології	02.03.2021, протокол № 15
Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією	10.03.2021, протокол №13
Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом	25.02.2021, протокол № 13
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою	01.03.2021, протокол №14
Кафедра хірургії №3	05.03.2021, протокол 14
Кафедра медицини катастроф та військової медицини	24.02.2021, протокол №14
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини)	03.03.2021, протокол № 14
Кафедра фізичного виховання та здоров'я, фізичної терапії, ерготерапії з спортивною медициною та фізичною реабілітацією	23.02.2021, протокол №13
Кафедра анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією	21.03.2024, протокол № 16

Кафедра внутрішньої медицини №3 з фтизіатрією	28.03.2024, протокол № 16
Кафедра оториноларингології з офтальмологією	21.03.2024, протокол № 15
Кафедра патофізіології	19.03.2024, протокол №15
Кафедра фізіології	19.04.2024, протокол №17
Кафедра акушерства і гінекології №1	18.03.2024, протокол № 14
Кафедра анатомії людини	17.04.2024, протокол №10
Кафедра внутрішньої медицини № 1	05.03.2024, протокол № 14
Кафедра внутрішньої медицини № 2	23.04.2024, протокол № 18
Кафедра гігієни та екології	18.04.2024, протокол № 16
Кафедра нервових хвороб	22.03.2024, протокол №11
Кафедра онкології та радіології з радіаційною медициною	28.03.2024, протокол № 15
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології	29.03.2024, протокол № 16
Кафедра фармакології, клінічної фармакології та фармації	17.04.2024, протокол № 16
Кафедра хірургії №2	18.03.2024, протокол №15
Кафедра біології	26.03.2024, протокол № 14
Кафедра біологічної та біоорганічної хімії	06.03.2024, протокол №10
Кафедра ендокринології з дитячими інфекційними хворобами	21.03.2024, протокол № 16
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології	10.04.2024, протокол № 16
Кафедра акушерства та гінекології №2	28.03.2024, протокол № 14
Кафедра внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів	21.03.2024, протокол № 16
Кафедра сімейної медицини і терапії	27.03.2024, протокол № 31
Кафедра хірургії №1	15.03.2024, протокол №13
Кафедра шкірних та венеричних хвороб	21.03.2024, протокол №16
Кафедра гістології, цитології та ембріології	16.04.2024, протокол №18
Кафедра громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою	16.04.2024, протокол №18
Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією	26.03.2024, протокол №14
Кафедра патологічної анатомії та судової медицини	14.03.2024, протокол № 13
Кафедра хірургії №3	30.04.2024, протокол № 9
Кафедра анестезіології та інтенсивної терапії	14.03.2024, протокол № 13
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини	27.03.2024, протокол № 16

ОНП відповідає вимогам Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про ліцензування видів господарської діяльності», Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (у редакції від 04.05.2020 року), Постанови Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті» від 21.11.2023 р., листів Міністерства освіти і науки України від 05.06.2018 № 9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм», від 09.07.2018 р. № 9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення», Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 01.06.2016 року, рекомендаціям Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо її форми, норм за показниками валідності.

Завідувач аспірантурою наукового відділу

к.пед. н. Г. Ю. Мороховець

До ОНП надані рецензії:

- доктора медичних наук, професора, члена-кореспондента НАМН України, завідувача клініко-функціонального відділення ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України» В. К. Гаврисюка;
- доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри внутрішньої медицини медичного факультету № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова В. М. Жебеля;
- доктора медичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, т.в.о. директора ДУ «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України» К. Є. Іщейкіна;
- заступника головного лікаря з медичної частини Полтавського обласного клінічного онкологічного диспансеру А. З. Айкяна;
- к.мед.н., директора комунального підприємства «1-А міська клінічна лікарня Полтавської міської ради» Г. Б. Селькіної;
- д.мед.н., професора, в.о. завідувача кафедри патофізіології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця С.В. Зяблінцева;
- к.мед.н., доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, заступник головного лікаря з поліклінічної роботи КЛ «Феофанія» ДУС В.І. Юнгера;
- д.мед.н., професора, завідувача кафедри інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О. О. Богомольця О.А. Голубовської.

ОНП враховує потреби фахівців у галузі охорони здоров'я, відповідає галузі знань 22 – Охорона здоров'я, має особливі та унікальні змістові характеристики, не має повторів у змісті. Ефективне провадження освітньої діяльності за ОНП гарантоване відповідністю кадрового та матеріально-технічного, методичного забезпечення, має логічно-послідовні зв'язки із освітньо-професійною програмою з відповідної спеціальності та з освітньо-науковими програмами підготовки докторів філософії за спеціальностями 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія та 091 – Біологія, що затверджено на засіданні Вченої ради Полтавського державного медичного університету (протокол № 8 від 14 квітня 2021 р., протокол № 1 від 30 серпня 2023 р., 26 червня 2024 р., протокол № 9).

Учений секретар, доцент

В.Л. Філатова

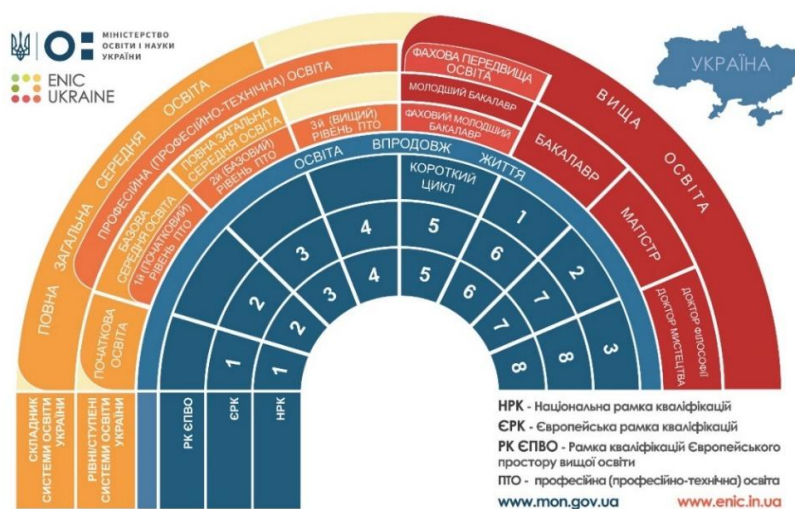
ВСТУП

Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки фахівців третього рівня вищої освіти за спеціальністю 222 – Медицина визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть почати навчання за ОНП, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен володіти здобувач наукового ступеня *доктора філософії*.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій, Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя та третьому циклу Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

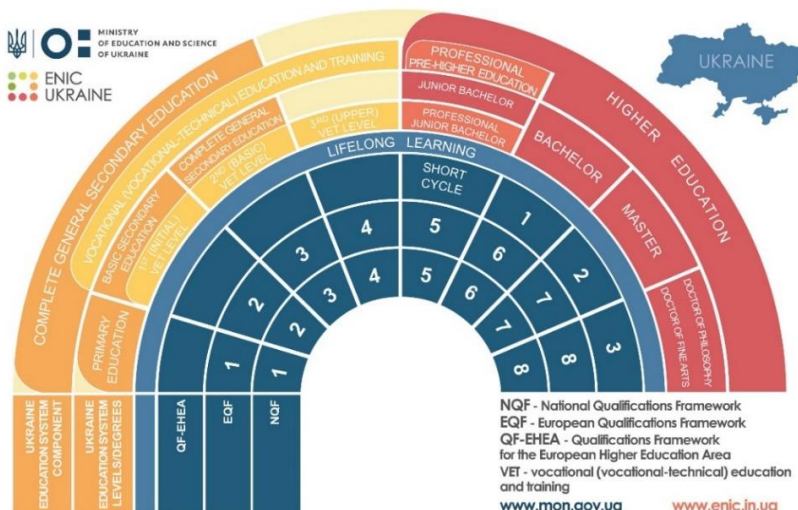
НАЦІОНАЛЬНА РАМКА КВАЛІФІКАЦІЙ УКРАЇНИ

в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341

NATIONAL QUALIFICATIONS FRAMEWORK OF UKRAINE

Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 1341, dated November 23, 2011,
as amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 519, dated June 25, 2020

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- в аспірантурі (ад'юнктурі) закладу за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у закладі).

Правила прийому до аспірантури затверджує вчена рада Полтавського державного медичного університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті закладу.

Правила прийому до Полтавського державного медичного університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури закладу;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

Нормативний термін підготовки доктора філософії за спеціальністю 222 – Медицина в аспірантурі становить чотири роки.

Строк виконання здобувачем освітньо-наукової програми може бути скорочено відповідно до локально-правових актів Полтавського державного медичного університету: Положення «Про підготовку здобувачів освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Полтавському державному медичному університеті», Положення «Про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету».

Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми Полтавського державного медичного університету за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи аспіранта, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план роботи аспіранта погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується вченою радою Полтавського державного медичного університету або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу.

Індивідуальний план роботи аспіранта є обов'язковим до виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої навчальної і наукової робіт.

Невиконання індивідуального плану роботи аспіранта або порушення строків виконання індивідуального плану без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Полтавського державного медичного університету рішення про відрахування аспіранта.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

ОНП використовується в ПДМУ при підготовці фахівців третього рівня вищої освіти **доктора філософії** за спеціальністю 222 – Медицина з узагальненим об'єктом діяльності людина з її психофізіологічними особливостями, здоров'я людини, підтримка здоров'я, профілактика захворювань, лікування людини, здоров'я населення.

Доктор філософії за спеціальністю 222 – **Медицина** підготовлений до роботи в галузі економіки за Класифікатором професій ДК 003:2010, затвердженого Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 за № 327 (зі змінами, внесеними 18.08.2020; 29.12.2022; 16.01.2024):

22	Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук
221	Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук
2212	Професіонали в галузі патології, токсикології, фармакології, фізіології та епідеміології *
2212.1	Наукові співробітники (патологія, токсикологія, фармакологія, фізіологія, епідеміологія)
2229	Інші професіонали в галузі медицини (крім сестринської справи та акушерства).
222	Професіонали в галузі медицини (крім медичних сестер)
2221	Професіонали в галузі лікувальної справи (крім стоматології)
2221.1	Наукові співробітники (лікувальна справа, крім стоматології)
2221.2	Лікарі
23	Викладачі
231	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
2310	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
2310.1	Професори та доценти
2310.2	Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів

2. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

2.1 Освітньо-наукова програма передбачає такі цикли дисциплін:

- загальнонаукової підготовки, що забезпечує третій освітній рівень;
- мовної підготовки;
- набуття універсальних навичок дослідника;
- професійної та практичної підготовки, що забезпечує необхідний освітньо-науковий рівень.

2.2 Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами подано у таблиці:

Таблиця – Розподіл змісту ОНП

№ з/п	Цикл підготовки	Навчальний час за циклами: академічні години (кредити)
1	Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями	360 (12)
2	Цикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами)	360 (12)
3	Цикл набуття універсальних навичок дослідника	390 (13)
4	Цикл професійної та практичної підготовки	420 (14)
5	Теоретичні та експериментальні дослідження за темою дисертації	
Загалом		1530 (51)

3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

У таблиці наведений перелік навчальних дисциплін, визначені блоки змістовних модулів, що входять до кожної із них, встановлена кількість навчальних годин/кредитів їх вивчення.

Цикл професійної та практичної підготовки, крім нормативних дисциплін, містить дисципліни вільного вибору, які аспірант вибирає, виходячи із напрямку наукового дослідження.

У кожному циклі дисциплін здобувач вивчає усі нормативні компоненти, із підциклів вибіркового вибору дисциплін у кожному циклі – обирає одну:

I. I. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

Історія та філософія науки (3 кредити) + Основи академічної доброчесності та анти корупція (3 кредити) + Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування (3 кредити) + одна вибіркова компонента (Теорія пізнання у біомедицині або Інтегративна біологія, або Історія української державності) (3 кредити) = 12 кредитів ЄКТС;

II. Цикл мовних дисциплін (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами): Курс англійської мови наукового спілкування (6 кредитів) + Українська мова професійного спрямування (3 кредити) + одна вибіркова компонента (Корективний курс англійської мови або англійська мова (прогресивний рівень) (3 кредити) = 12 кредитів ЄКТС;

III. Цикл дисциплін набуття універсальних навичок дослідника: Методологія наукового, патентного пошуку та біоетика (4 кредити) + Медична статистика та біоінформатика (3 кредити) + Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я (3 кредити) + одна вибіркова компонента (Молекулярна біологія або Клінічна імунологія та алергологія, або Клінічна епідеміологія) (3 кредити) = 13 кредитів ЄКТС;

IV. Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки: Трансляційна медицина (3 кредити) + Практика викладання фахових дисциплін (3 кредити) + Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень (3 кредити) + одна вибіркова компонента (Акушерство і гінекологія або Внутрішні хвороби, або Хірургія, або Урологія, або Онкологія, або Кардіологія, або Ревматологія, або Інфекційні хвороби, або Ендокринологія, або Нервові хвороби, або Психіатрія, або Наркологія, або Офтальмологія, або Оториноларингологія, або Шкірні та венеричні хвороби, або Травматологія та ортопедія, або Лікувальна фізкультура, або Фтизіатрія, або Пульмонологія, або Радіологія, або Клінічна фармакологія, або Анестезіологія та інтенсивна терапія, або Медична біохімія, або Гігієна, або Епідеміологія, або Соціальна медицина та охорона здоров'я або Нормальна анатомія, або Патологічна анатомія, або Нормальна фізіологія, або Патологічна фізіологія, або Фармакологія, або

Імунологія та алергологія, або Гістологія, цитологія, ембріологія, або Мікробіологія, або Фізична та реабілітаційна медицина) (5 кредитів) = 14 кредитів ЄКТС.

У разі, коли здобувач обирає понад одну компоненту у одному або кількох циклах дисциплін, вносяться зміни до індивідуального плану підготовки доктора філософії цього здобувача, виконання програми далі відбувається за індивідуальною освітньою траєкторією.

Відомості про виконання освітніх компонент за індивідуальною освітньою траєкторією понад визначений обсяг ОНП відображаються у документах про вищу освіту (довідці про виконання освітньо-наукової програми (академічній довідці) та додатку до диплома доктора філософії) у розділі «Інформація про особливі досягнення та відзнаки».

Таблиця – Перелік навчальних дисциплін (освітніх компонент)

Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин (кредитів)
Всього	1530 (51)
I. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями	
Нормативні	360 (12)
Історія та філософія науки (3 кредити)	
Основи академічної доброчесності та антикорупція (3 кредити)	
Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування (3 кредити)	
За вибором	
Теорія пізнання у біомедицині (3 кредити)	
Інтегративна біологія (3 кредити)	
Історія української державності (3 кредити)	
II. Цикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами)	
Нормативні	360 (12)
Курс англійської мови наукового спілкування (6 кредитів)	
Українська мова професійного спрямування (3 кредити)	
За вибором	
Корективний курс англійської мови (3 кредити)	
Англійська мова (прогресивний рівень) (3 кредити)	
III. Цикл набуття універсальних навичок дослідника	
Нормативні	390 (13)
Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика (4 кредити)	
Медична статистика та біоінформатика (3 кредити)	
Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я (3 кредити)	
За вибором	
Молекулярна біологія (3 кредити)	
Клінічна імунологія та алергологія (3 кредити)	
Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я (3 кредити)	
Клінічна епідеміологія (3 кредити)	
IV. Цикл професійної та практичної підготовки	
Нормативні	420 (14)
Трансляційна медицина (Зкредити)	
Практика викладання фахових дисциплін (3 кредити)	
Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень (3 кредити)	
За вибором	
Акушерство та гінекологія (5 кредитів)	

Внутрішні хвороби (5 кредитів)	
Хірургія (5 кредитів)	
Урологія (5 кредитів)	
Онкологія (5 кредитів)	
Кардіологія (5 кредитів)	
Ревматологія (5 кредитів)	
Інфекційні хвороби (5 кредитів)	
Ендокринологія (5 кредитів)	
Нервові хвороби (5 кредитів)	
Психіатрія (5 кредитів)	
Наркологія (5 кредитів)	
Офтальмологія (5 кредитів)	
Оториноларингологія (5 кредитів)	
Шкірні та венеричні хвороби (5 кредитів)	
Травматологія та ортопедія (5 кредитів)	
Лікувальна фізкультура (5 кредитів)	
Фтизіатрія (5 кредитів)	
Пульмонологія (5 кредитів)	
Радіологія (5 кредитів)	
Клінічна фармакологія (5 кредитів)	
Анестезіологія та інтенсивна терапія (5 кредитів)	
Медична біохімія (5 кредитів)	
Гігієна (5 кредитів)	
Епідеміологія (5 кредитів)	
Соціальна медицина та охорона здоров'я (5 кредитів)	
Нормальна анатомія (5 кредитів)	
Патологічна анатомія (5 кредитів)	
Нормальна фізіологія (5 кредитів)	
Патологічна фізіологія (5 кредитів)	
Фармакологія (5 кредитів)	
Імунологія та алергологія (5 кредитів)	
Гістологія, цитологія, ембріологія (5 кредитів)	
Мікробіологія (5 кредитів)	
Фізична та реабілітаційна медицина (5 кредитів)	
<u>Всього</u>	1530 (51)

** перелік не є вичерпним, він може змінюватися та доповнюватися на основі рішення Вченої ради ПДМУ.*

4. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація включає публічний захист дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради закладу та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

Для здобувачів ступеня доктора філософії всіх форма навчання передбачена щорічна проміжна атестація на засіданні структурного підрозділу, до якого зараховано здобувача, та затвердження проректором ЗВО з наукової роботи із відповідною відміткою у індивідуальному плані підготовки доктора філософії.

5. ТЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукові напрями досліджень Полтавського державного медичного університету узгоджені із Переліком пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 942 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 463 від 09.05.2023):

Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб

Етіологія, патогенез, лікування, профілактика інфекційних хвороб

Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення

Нові методи та технології діагностики

Мінінвазивна, високотехнологічна, реконструктивна хірургія та трансплантологія

Інформаційні технології в медицині

Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф

Конструювання та комплектування протезно-ортопедичних виробів залежно від функціональних можливостей людини, визначення витрат, що пов'язані з виробництвом та/або придбанням таких виробів

Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин і птиці для отримання високоякісної та безпечної продукції

Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин і птиці, розробка ветеринарних лікарських засобів

Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів

Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи Біологічна безпека та біологічний захист Нові речовини і матеріали

Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення

Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безекіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактикотехнічними характеристиками

Інноваційні металеві матеріали та вироби з них

Керамічні та композитні матеріали і покриття для екстремальних умов використання

Оптичні, радіопрозорі, електричні, магнітні, напів- та надпровідні, низьковимірні і розумні матеріали та системи і прилади на їх основі

Речовини, матеріали та процеси хімічного виробництва

Біоматеріали та матеріали медичного призначення

Матеріали і обладнання для стратегічно важливих галузей економіки

Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них

У своїй діяльності Університет здійснює наукові дослідження за наступними напрямками (детальніше за посиланням: <https://science.pdmu.edu.ua/scientific-directions>):

Держбюджетна тематика

– Розробка методики лікування та профілактики розвитку фіброзу легень шляхом активації PPAR-гамма рецепторів;

– Внесок експресії комплексу мікроРНК в патогенез хронічного періодонтиту, для розробки і оцінки методів таргетного лікування.

Ініціативна тематика

– Клінічна оцінка поєднаного впливу факторів кардіоваскулярного ризику на коморбідний перебіг артеріальної гіпертензії, ішемічної хвороби серця і хронічної хвороби нирок, особливості профілактики та реабілітації;

- Персоналізований підхід до лікування хворих на цукровий діабет 2 типу та хвороб, пов'язаних з метаболічним синдромом (ожирінням) із супутньою патологією внутрішніх органів;
- Особливості розвитку патологічних змін в органах системи травлення за різних умов та розробка методів їх корекції;
- Клінічні, молекулярно-генетичні та нейрофізіологічні особливості перебігу різних форм хвороби Паркінсона;
- Оптимізація лікувально-діагностичної тактики при інфекційних захворюваннях вірусної, бактеріальної, паразитарної етіології та їх мікст-форм на основі вивчення їх клініко-патогенетичних особливостей;
- Психосоціальна дезадаптація в осіб із психічними неспсихотичними розладами (предиктори формування, клініка, діагностика, реабілітація);
- Розробити клініко-лабораторні критерії, методи прогнозування та запобігання метаболічних порушень у дітей раннього віку;
- Розробка сучасних науково обґрунтованих принципів стратифікації, моніторингу і прогнозування перебігу хірургічних захворювань та травм;
- Вплив комплексної фізичної (медичної) реабілітації на моторні, когнітивні й психоемоційні порушення при гострій цереброваскулярній патології: оптимізація діагностики, прогнозування та лікування з обґрунтуванням диференційованого підходу;
- Розробка патогенетичної профілактики патологічних змін у порожнині рота осіб із внутрішніми хворобами;
- Удосконалення методів діагностики, лікування та профілактики медикаментозно-індукованих уражень внутрішніх органів;
- Механізми цивільно-військової взаємодії щодо організації та розвитку системи медичного забезпечення Збройних Сил України за міжнародними стандартами в умовах європейської інтеграції.

6. Профіль освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки докторів за спеціальністю 222 – Медицина

Основні відомості про ОНП	
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації	Третій (освітньо-науковий)
Мова навчання та оцінювання	Українська
Обсяг ОНП	51 кредит ЕКТС
Тип програми	освітньо-наукова
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу, відповідального за підготовку за ОНП	Полтавський державний медичний університет, науковий відділ
Форма навчання	Очна (денна та вечірня), заочна, поза аспірантурою
Термін дії ОНП	З 2016 року і до заміни новою
Внесення змін	26 грудня 2018 р., 14 квітня 2021 р., 15 червня 2022 р., 30 серпня 2023 р., 26 червня 2024 р., протокол № 9
Вимоги до вступу	Здобутий ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності. Для вступників до аспірантури за спеціальністю 222 – Медицина, які у

	процесі виконання власного наукового дослідження займатимуться лікувально-діагностичною діяльністю, – копія сертифіката лікаря спеціаліста з відповідної спеціальності та сертифіката лікаря-спеціаліста після навчання на циклах спеціалізації. Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства. Здобувачі, які були відраховані із закладу до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання у цьому закладі в межах ліцензованого обсягу. Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно на загальних умовах.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Прийом на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства здійснюється згідно із Законами України «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про закордонних українців», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України», постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 729 «Питання здобуття вищої освіти деякими категоріями осіб», наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 листопада 2013 року за № 2004/24536, наказом Міністерства освіти і науки України від 02 грудня 2019 року №1498 «Про затвердження Порядку встановлення квот для здобуття вищої освіти іноземцями та особами без громадянства в межах обсягів державного замовлення відповідно до міжнародних договорів України», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 153/34436. Для іноземних вступників до аспірантури та вступників до аспірантури з числа осіб без громадянства, які в ході підготовки будуть займатися лікарсько-діагностичною діяльністю, заяви приймаються за наявності державного сертифіката про рівень володіння державною мовою не нижче середнього рівня першого ступеня, що видає Національна комісія зі стандартів державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», відповідно до наступних нормативних документів України: Наказу МОЗ України від 11.05.2024 № 820 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 06 травня 2024 року № 788», Наказу МОЗ України від 06.05.2024 № 788 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України». Громадяни Російської Федерації та Республіки Білорусь, які не мають посвідки на постійне проживання в Україні, приймаються на навчання за індивідуальним дозволом Міністерства освіти і науки України. Прийом на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства здійснюється згідно із Законами України «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про закордонних українців», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України», постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 729 «Питання здобуття вищої освіти деякими категоріями осіб», наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства»,

	зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 листопада 2013 року за № 2004/24536, наказом Міністерства освіти і науки України від 02 грудня 2019 року №1498 «Про затвердження Порядку встановлення квот для здобуття вищої освіти іноземцями та особами без громадянства в межах обсягів державного замовлення відповідно до міжнародних договорів України», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 153/34436. Громадяни Російської Федерації та Республіки Білорусь, які не мають посвідки на постійне проживання в Україні, приймаються на навчання за індивідуальним дозволом Міністерства освіти і науки України. Іноземці та особи без громадянства, особи без громадянства, які звернулися із заявою про визнання їх біженцем, особи, які звернулись за захистом в Україні та документовані Довідками про звернення за захистом в Україні, (далі – іноземці) можуть здобувати вищу освіту за кошти фізичних та/або юридичних осіб, якщо іншого не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законодавством або угодами між закладами вищої освіти про міжнародну академічну мобільність. Прийом іноземців та осіб без громадянства, зокрема закордонних українців, які постійно проживають в Україні, громадян Республіки Польща, осіб, яких визнано біженцями, та осіб, які потребують додаткового захисту, на місця державного замовлення проводиться відповідно до пункту 6 розділу III Умов прийому до ЗВО у 2024 році. Прийом інших категорій іноземців до закладів вищої освіти на навчання на місця державного замовлення здійснюється в межах квот для іноземців. Прийом на навчання іноземців для здобуття вищої освіти проводиться на акредитовані освітні програми. Заклади вищої освіти також можуть приймати іноземців для навчання за програмами підготовчого факультету (підрозділу), з вивчення державної мови та/або мови навчання, а також для здобуття післядипломної освіти, підвищення кваліфікації та стажування. Прийом іноземців на навчання може проводитись очно та/або дистанційно із використанням електронних ресурсів (освітніх електронних платформ, засобів відеозв'язку тощо). Зарахування іноземців на навчання на відповідний рівень вищої освіти здійснюється за результатами вступних іспитів для іноземців з визначених предметів і мови навчання та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, і врахування балів успішності, що дають право на продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий ступінь (рівень) освіти. Зарахування вступників з числа іноземців на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб може здійснюватися закладами вищої освіти упродовж року для навчання в аспірантурі.		
Система оцінювання	Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою При цьому, кількість балів: 0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни; 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»; 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»); 130-138 відповідає оцінці «задовільно»; 140-158 відповідає оцінці «добре»; 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»); 180-200 відповідає оцінці «відмінно». Шкала відповідності: <table><tr><td>За 200 – бальною шкалою</td><td>За чотирибальною шкалою</td></tr></table>	За 200 – бальною шкалою	За чотирибальною шкалою
За 200 – бальною шкалою	За чотирибальною шкалою		

	A	180-200	5	відмінно
	B	160-178	4	добре
	C	140-158		
	D	130-138	3	задовільно
	E	122-128		
	F _x	80-118	2	не задовільно
	F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)
Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті	Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на усі цикли дисциплін навчального плану за ОНП, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу (чи частині плану з наукової роботи), темі, що передбачені робочими програмами освітніх компонент ОНП.			
Національна кредитна мобільність	Здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії можуть перезараховуватися кредити по вибіркових дисциплінах, що прослухані у ЗВО-партнерах, у рамках програм академічної мобільності, що узгоджено із Положенням «Про порядок формування індивідуальних освітніх Траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету».			
Міжнародна кредитна мобільність	Зарахування кредитів, прослуханих у іноземних закладах вищої освіти чи наукових установах відповідно Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Полтавському державному медичному університеті». Продовжують діяти договори між Полтавським державним медичним університетом та Університетом Поля Сабатьє (м. Тулуза, Франція), Університетом Аристотеля (м. Солоніки, Греція), Університетом Сантьяго-де-Компастела (Іспанія) про академічну мобільність аспірантів та науково-педагогічних працівників у рамках проекту Erasmus +. Налагоджено співпрацю з Університетом Ворика та Університетом Ковентрі (Велика Британія) з метою залучення представників англійських вишів до наукових проєктів ПДМУ та розробки спільних навчальних модулів для здобувачів ступеня доктора філософії у рамках міжнародного проєкту "Collaborative Online International Learning" (COIL). Налагоджено наукову співпрацю з Університетом Ла-Ріохи (Іспанія) та Варшавським медичним університетом (Польща).			
Додаткове регулювання	Спеціальність входить до переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.			
Акредитація ОНП	Сертифікат № 1783 від 11.06.2021 р., рішення від 23.12.2019 р., Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. <i>Термін дії сертифіката про акредитацію продовжено до 01.07.2025 року рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 27 лютого 2024 року (протокол № 5(55)).</i>			

Мета ОНП	
<i>Підготовка конкурентоспроможного фахівця, здатного розв'язувати комплексні проблеми в професійній лікарській та дослідницько-інноваційній діяльності галузі охорони здоров'я з метою поліпшення здоров'я суспільства, здатного використовувати передовий досвід при здійсненні науково-педагогічної, лікувально-діагностичної, інноваційної діяльності</i>	
Характеристика ОНП	
Галузь знань	22 – Охорона здоров'я
Теоретичний зміст предметної області	Концепції, принципи і теорії профілактики, діагностики та лікування захворювань людини на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях.
Методи, методики та технології	Анамnestичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення попереднього та клінічного діагнозу; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я.
Особливості ОНП	ОНП передбачає виконання освітньої складової підготовки, проведення власного наукового дослідження. Здобувачі проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі. Ціллю навчання є підготовка професіонала, який здатен виконувати лікарську діяльність, що повністю узгоджується зі спеціальністю «Медицина». Ця ціль узгоджена з місією, візією, стратегією (https://www.pdmu.edu.ua/strategichniy-plan-rozvitku-pdmu). ОНП, враховуючи потреби здобувачів, які навчаються без відриву від виробництва та з відривом – аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання та здобувачі ступеня доктора філософії поза аспірантурою – не менше 45 %. Унікальність ОНП полягає у формуванні практичних та професійних компетенцій майбутніх докторів філософії з урахуванням динамічних тенденцій розвитку медицини та потреб ринку праці. Цілі і завдання ОНП сформульовано на основі сучасних поглядів і міжнародного досвіду застосування принципів доказової медицини з усвідомленою підготовкою спеціаліста, здатного розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі охорони здоров'я. Удосконалення програмних результатів навчання проводиться на основі ефективного використання сучасних професійних стратегій у медичній науці. Створенню нових цілісних знань з урахуванням галузевого контексту та професійної практики сприяє членство науково-педагогічних працівників, які викладають на ОНП в мультидисциплінарних робочих групах зі створення галузевих стандартів, протоколів лікування; в складі спеціалізованих вчених рад із захисту докторських (кандидатських) дисертацій, робочих груп зі створення стандартів вищої освіти магістерського та PhD рівнів, колективів зі створення емпендіумів, національних підручників, нововведень у галузі охорони здоров'я, медичних технологій, освітніх програм бакалаврату і магістратури тощо. Крім цього, вивчення окремих освітніх компонентів передбачене на третьому році навчання, коли проводиться статистична обробка результатів дослідження, оформляються результати патентно-ліцензійної роботи, у вигляді патентів, інформаційних листів, нововведень, медичних технологій, та їх впровадження у практику охорони здоров'я.
Академічні права	Доктори філософії мають право продовжувати навчання на науковому рівні вищої освіти, що відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій, у медичних закладах вищої освіти, а також у медичних науково-дослідницьких установах відповідно до чинного законодавства.
Професійні права	Доктори філософії, які раніше отримали кваліфікацію лікаря-спеціаліста, можуть здійснювати професійну роботу і займати відповідну лікарську посаду згідно чинного законодавства. Доктори філософії, які раніше не отримали кваліфікацію лікаря-спеціаліста, після проходження інтернатури та / або спеціалізації можуть здійснювати професійну роботу і займати відповідну лікарську посаду згідно чинного законодавства. Доктори філософії, мають право професійно здійснювати наукову, науково-

	педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, науково-дослідницьких установах згідно чинного законодавства.
Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК2 - започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; ЗК3 - критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей; ЗК4 - вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, із врахуванням психологічних особливостей спілкування з кожним контингентом спільноти та педагогічної майстерності; ЗК5 - використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях (здатність спілкуватися державною мовою: як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою); ЗК6 - демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ЗК7 - здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
Фахові компетентності (ФК)	ФК1 – Здатність здійснювати наукову та/або науково-педагогічну діяльність у сфері охорони здоров'я; здатність до визначення дизайну досліджень та оцінки їх результатів. ФК2 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ФК3 – Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я. ФК 4 – Здатність дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, професійної та академічної доброчесності, вміння нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів. ФК5 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації. ФК6 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані, визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати, встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання, визначати принципи та характер лікування та профілактики захворювань. ФК7 – Ґрунтовні знання та вміння систематизувати складові предметної області у середовищі вищої освіти і наукових досліджень у галузі охорони здоров'я. ФК8 – Здатність до комунікативної самостійності та ефективності у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах, вміння оприлюднювати результати наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів. ФК9 – Володіння сучасними методами наукового дослідження. ФК10 – Знання специфіки лексичних засобів вираження змісту текстів з фаху, на багатозначність службових і загальнонаукових слів, на механізм словотворення, на явище синонімії і омонімії, на вживання фразеологічних словосполук, слів і словосполучень, фразеологізмів, властивих усному мовленню в ситуаціях ділового спілкування, на знання і правильне читання скорочень, аббревіатур, формул, символів тощо; вміння складати українською та іноземною мовами анотації та реферати до наукових статей, матеріалів дослідження тощо. ФК11 – Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

	ФК12 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм. ФК13 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ФК14 – Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб. ФК15 – Здатність на основі розуміння сучасних наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів приймати рішення з важливих проблем галузі охорони здоров'я і на межі предметних галузей. ФК16 – Здатність аналізувати і узагальнювати результати отриманих клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень отриманих під час наукових досліджень та/або лікарської діяльності й застосовувати їх у науковому та/або лікувальному процесі. ФК17 – Ґрунтовні історичні знання, здатність розуміти історичний процес в його різноманітності й суперечності, вміння застосовувати історичні знання. ФК18 – Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. ФК19 – Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини. ФК20 – Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.
Кадрове забезпечення	Формування достатнього рівня професіоналізму викладача повною мірою забезпечується чинною освітньо-науковою програмою підготовки фахівців третього рівня вищої освіти за спеціальністю 222 – Медицина, яка передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження. Оволодіння загальнонауковими компетентностями передбачає вивчення таких дисциплін як біоетика, біоінформатика, педагогіка та психологія вищої освіти, основи академічної доброчесності, методологія наукового та патентного пошуку. Засвоєння основних концепцій, розуміння практичних та теоретичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю передбачає вивчення спец предмета. Тому під час конкурсного добору викладачів, оцінки їх рівня підготовки із різних розділів освітньої програми враховуються рейтингові показники його навчально-методичної і наукової діяльності. Станом на 01.01.2024 року чисельність працівників основної діяльності 1319 осіб, з них: ➤ 584 науково-педагогічних працівників, з них: ▪ 88 докторів наук; ▪ 408 кандидатів наук; ▪ 79 професорів; ▪ 274 доценти; ➤ 4 наукових працівники, з них: ▪ 1 кандидат наук. В Університеті станом на 07.05.2024 року працюють 12 Заслужених лікарів, 7 Заслужених діячів науки і техніки України, 2 заслужені працівники галузей, 7 Лауреатів Державної Премії України в галузі науки і техніки (нині - Національної премії України імені Бориса Патона). В Університеті сформувалися і функціонують наукові школи: хірургічної стоматології, біологічної хімії, патологічної анатомії, ортопедичної стоматології, акушерства та гінекології, імунно-генетичних механізмів розвитку соматичних захворювань, клінічної та експериментальної фармакології. Група забезпечення ОНП: Кайдашев Ігор Петрович – проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, автор понад 700 друкованих робіт, 130 патентів, нововведень у галузь охорони здоров'я, інформаційних листів, методичних рекомендацій, медичних технологій, президент ГО «Українське товариство фахівців з імунології, алергології та імунореабілітації». Член міжнародних професійних організацій: European Academy of Allergy and Clinical Immunology (EAACI), INTERASMA, European Academy of Allergy and Clinical Immunology,

	під науковим керівництвом виконано 2 докторських та 27 кандидатських дисертацій; Непорада Каріне Степанівна – завідувач кафедри біологічної і біоорганічної хімії, автор 319 наукових праць, 13 патентів України на винахід, 4 інформаційних листів, нововведень, методичних рекомендацій для лікарів-стоматологів, в тому числі співавтор підручників для студентів медичних закладів III-IV рівнів акредитації «Функціональна біохімія», «Медична хімія», «Біоорганічна та біологічна хімія», під її керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій та заплановано 4; Поخیлько Валерій Іванович – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та виховної роботи, автор 364 наукових праць, в тому числі 21 патенту, 6 монографій, 16 посібників та співавтор 3-томного підручника «Неонатологія», керівник 7 міжнародних клінічних досліджень, науковий керівник шести робіт на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук і доктора філософії; Саричев Леонід Петрович – професор ЗВО кафедри хірургії № 2, автор 156 наукових наукових та науково-методичних праць, лікар-уролог вищої категорії, голова Полтавського обласного осередку Асоціації урологів України.
Матеріально-технічне забезпечення, інформаційне та навчально-методичне забезпечення	ПДМУ має на балансі 17 будівель, серед яких – 6 навчальних корпусів (загальна площа – 24243,2 м²), 4 гуртожитки (загальна площа – 23518,5 м²), медичних приладів – 1910, сучасних комп'ютерів – 1579, мультимедійних проекторів – 54. З метою якісного проведення навчального, наукового та лікувального процесів, забезпечення належних умов для навчально-виховного процесу з використанням нових форм і методів навчання, досягнень медичної науки і практики охорони здоров'я, навчання студентів стоматологічного факультету і зуботехнічного відділення, лікарів-інтернів, аспірантів, підготовки магістрів медицини, післядипломної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації медичних кадрів, надання медичної допомоги населенню та на підставі наказу МОЗ України від 30.06.2010 р. № 126-0, рішення Вченої ради ПДМУ від 30 серпня 2010 р. (протокол № 1) та наказу ректора від 23 липня 2010 р. № 151 з 18 квітня 2011 р. розпочата робота «Стоматологічного центру». НДІ генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики Полтавського державного медичного університету пройшов перевірку на відповідність критеріям оцінювання та підтверджує вимірювальні можливості та технічну компетентність при проведенні вимірювань в сфері законодавчо регульованої метрології, до 23.11.2027 року (Свідоцтво про технічну компетентність № 164/23, від 24.11.2023 р.). НДІ ПІОРПФ має науково-дослідне обладнання: автоматичну станцію для виділення нуклеїнових кислот і білків QIAcube Connect (QIAGEN, Німеччина), прилад для капілярного електрофорезу QIAxcel Advanced System, спектрофотометри, фотоелектроколориметри, світлові мікроскопи, люмінесцентні мікроскопи, високоефективний рідинний хроматограф, обладнання для електрофоретичної візуалізації ДНК, проточний цитофлюориметр «Becton Coulter» EpiX LX100 (2002 р.), термостати програмовані «Терцик», ампліфатори детектувальні для проведення ПЛР у режимі реального часу, мікроспектрофотометр для визначення концентрації ДНК та РНК, CO₂-інкубатор, біохімічний аналізатор «StatFax 1904 Plus», імуноферментний аналізатор «StatFax Plus», термостат твердотільний «Термит», обладнання для культивування клітин, низькотемпературне обладнання, дозатори змінного об'єму, спектрометр електронного парамагнітного резонансу, автоматична система ПЛР в реальному часі «AltoStar AM16», нанофотометр NP80 (NanoPhotometer NP80) Implent™, центрифуга Eppendorf 5427 R, центрифуга Eppendorf «Minispin», термошейкер «Cell Media», інкубатор Memmert IN75plus (температурний режим +20 до +80 °C), універсальна піч Memmert Un75 (температурний режим +20 до +300°C), УФ-бокс для проведення ПЛР: UVC/T-AR, DNA/RNA UV-Cleaner Box, гель-документуюча система «GelDoc», настільна центрифуга тип ROTOFIX32A HETTICH 1206, система для вертикального електрофорезу та блотингу «Mini Protean Kit», цифровий мікроскоп з кріпленням для планшета «KERN Typ OBE134T241», ламінарний бокс ІІа класу ШЛВ-02, ПЛР-бокс ШП-01, центрифуги, центрифуги/вортекс V-1 Plus, мікротомии, у тому числі ротаційний, ваги аналітичні, ваги техно-хімічні, термостати, сушильні шафи, комп'ютери, принтери. У складі ПДМУ функціонує навчально-науковий Інститут морфології, що має статус структурного підрозділу закладу. Продовжує функціонувати міжкафедральна науково-дослідно-навчальна

	морфологічна лабораторія для забезпечення ефективного виконання науково-дослідних робіт та впровадження результатів наукових досліджень у навчальний процес. Створено Навчально-лабораторний центр. Для підготовки наукових кадрів у 2023 році ПДМУ отримав бюджетне фінансування: ✓ докторантура – 404,7 тис. грн.; ✓ аспірантура – 6045,8 тис. грн.. Укладено договори з компаніями ТОВ «Plagiat» та ТОВ «Антиплагіат» на використання комп'ютерних програм виявлення плагіату. У рамках співпраці з Ессенськими інститутами вірусології та мікробіології партнером – Німецьким Об'єднанням Міжнародної співпраці (GIZ) профінансовано проєкт по відбудові ефективної вірусологічної і мікробіологічної діагностики у Полтаві. Цей проєкт є частиною невідкладної програми для України від Федерального Міністерства економічного Міжнародного співробітництва і Розвитку (BMZ). З 2019 року ПДМУ отримав доступ до міжнародних баз даних Scopus та Web of Science, а з 2021 – до ScienceDirect з метою забезпечення інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. ПДМУ видаються 5 журналів, включених до Переліку наукових фахових видань України. Наукові журнали, що видаються ПДМУ, статтям у випусках присвоюють унікальні цифрові ідентифікатори DOI, веб-сайти журналів оновлені відповідно до вимог МОН України. П'ять журналів ПДМУ внесено до баз і систем «Google Scholar», «Crossref we use DOIs», DOAJ. Журнал «Світ медицини і біології» внесено на платформу міжнародної наукометричної бази Web of Science з 2017 року, журнал «Проблеми екології та медицини» індексований у списку наукових журналів Index Copernicus (у 2022 році – ICV = 100).
Вимоги щодо оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Вимоги до оформлення дисертацій ґрунтуються на положеннях ДСТУ 3008-95. Дисертація на здобуття наукового доктора філософії готується державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі. За бажанням здобувача дисертація може бути перекладена англійською мовою або іншою мовою, пов'язаною з предметом дослідження, з поданням перекладу до спеціалізованої вченої ради. Дисертація повинна мати такі основні структурні елементи: титульний аркуш; анотацію; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); основну частину; список використаних джерел; додатки. Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки. Для ознайомлення зі змістом та результатами дисертації подається державною та англійською мовами анотація - узагальнений короткий виклад її основного змісту. В анотації дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та за наявності практичного значення. В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва); найменування вищого навчального закладу або найменування наукової установи, у якому (якій) здійснювалася підготовка; найменування наукової установи або найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді якої (якого) відбудеться захист; місто, рік. Обсяг анотації становить 0,2 - 0,3 авторських аркуша. Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту наукової праці, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому. Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою дисертації. Вказуються наукові праці: - в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; - які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; - які додатково відображають наукові результати дисертації. Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

	Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться. Основна частина дисертації має містити: вступ; розділи дисертації; висновки. У вступі подається загальна характеристика дисертації, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюється зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання); мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків); наукова новизна отриманих результатів (аргументовано, коротко та чітко представляються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше); особистий внесок здобувача (якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими здобувачем опубліковано наукові праці, обов'язково зазначається конкретний особистий внесок здобувача в такі праці або розробки; здобувач має також додати посилання на дисертації співавторів, у яких було використано результати спільних робіт); апробація матеріалів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення); структура та обсяг дисертації (анонсується структура дисертації, зазначається її загальний обсяг). За наявності у вступі можуть також вказуватися: зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами - вказується, в рамках яких програм, тематичних планів, наукових тематик і грантів, зокрема галузевих, державних та/або міжнародних, виконувалося дисертаційне дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт і найменуванням організації, де виконувалася робота; практичне значення отриманих результатів - надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання. У розділах дисертації має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації. Список цих праць має також міститися у списку використаних джерел. У разі використання наукових результатів, ідей, публікацій та інших матеріалів інших авторів у тексті дисертації обов'язково повинні бути посилання на публікації цих авторів. Фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) можуть включатися до дисертації виключно із посиланням на джерело (крім фрагментів, які не несуть самостійного змістовного навантаження). Розділи дисертації можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), пункти (нумерація - з номера розділу, порядкового номера підрозділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою), підпункти (нумерація - з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою). Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами. При нумерації формул і рисунків за наявності посилань на них у тексті дисертації проставляються через крапку номер розділу та номер формули (рисунка). Формула, що нумерується, наводиться посередині нового рядка (нумерація - з правого боку в дужках). Номер та назва рисунка наводяться знизу/з правого боку рисунка. У висновках викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження
--	---

	досліджень за тематикою дисертації. За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. У разі якщо результати досліджень впроваджено, відомості подаються із зазначенням найменувань організацій, в яких здійснено впровадження. У цьому випадку додатки можуть містити копії відповідних документів. Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня за його вибором (опціонально – в кінці кожного розділу основної частини дисертації) одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку. Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, наведеного у додатку 3 до цих Вимог. Бібліографічний опис використаного джерела може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела. До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту, листи підтримки результатів дисертаційної роботи; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами дисертації, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання дисертації; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали. Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі). Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга).
Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації	Обсяг основного тексту дисертації вираховується авторськими аркушами. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії повинна мати обсяг основного тексту 4,5-7 авторських аркушів, оформлених відповідно до вимог даної ОНП. Враховуючи специфіку і особливості дослідження, відповідальний підрозділ за підготовку докторів філософії та/або спеціалізована вчена рада можуть прийняти рішення про підготовку дисертації із обсягом, що відрізняється від вищевказаного.
Наукові результати дисертації	Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються: 1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених наступним пунктом); 2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), з них: - щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), віднесених до першого — третього квартилів (Q1—Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports; 3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

	4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором; до одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов. Стаття у виданні, віднесеному до першого — третього квартилів (Q1—Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій. Належність наукового видання до першого — третього квартилів (Q1—Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом. 9. Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Статті, опубліковані після набрання чинності цим Порядком, зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування. Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.
Співпраця із закладами охорони здоров'я	Університет за діючими договорами співпрацює із закладами охорони здоров'я м. Полтава: • Комунальне підприємство «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»; • Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів «Миргородкурорт»; • Комунальне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2 Полтавської міської ради»; • Військова частина А3114 (Полтавський військовий шпиталь); • Комунальне підприємство «Полтавський обласний центр медико-соціальної експертизи» Полтавської обласної ради; • Полтавський міський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю Полтавської міської ради; • Полтавське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство; • Медичний центр «Фоліна» ПП «Фоліна»; • Товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний лікувально-діагностичний центр «МЕДІОН»; • Горбанівський геріатричний пансіонат ветеранів війни і праці; • Комунальне підприємство «Полтавська центральна районна клінічна лікарня Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 3 Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «Міський клінічний пологовий будинок Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «Міський клінічний пологовий будинок Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «5-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «4-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «3-я міська клінічна поліклініка Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «2-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради»; • Комунальне підприємство «1-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради»;

	ради»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний лікарсько-фізкультурний диспансер Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавська обласна клінічна інфекційна лікарня Полтавської обласної ради»; • Полтавське обласне патологоанатомічне бюро; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний клінічний госпіталь для ветеранів війни Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний санаторій для дітей з порушенням опорно-рухового апарату Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавська обласна клінічна лікарня відновного лікування та діагностики з обласними центрами планування сім'ї»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний клінічний медичний кардіоваскулярний центр Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний клінічний протитуберкульозний диспансер Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради»; • Комунальне підприємство «3-я міська клінічна лікарня Полтавської міської ради».
--	--

7. Перелік компонентів освітньо-наукової програми (КОП) та їх логічна послідовність

№ з/п КОП	Компоненти ОНП	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями			
НК 1	Історія та філософія науки	3	Іспит
НК 2	Основи академічної доброчесності та антикорупція	3	Залік
НК 3	Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування	3	Залік
ВК 1	Теорія пізнання у біомедицині	3	Залік
ВК 2	Інтегративна біологія	3	Залік
ВК 3	Історія української державності	3	Залік
2. Цикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами)			
НК 4	Курс англійської мови наукового спілкування	6	Іспит
НК 5	Українська мова професійного спрямування	3	Залік
ВК 4	Корективний курс англійської мови	3	Залік
ВК 5	Англійська мова (прогресивний рівень)	3	Залік
3. Цикл набуття універсальних навичок дослідника			
НК 6	Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика	4	Залік
НК 7	Медична статистика та біоінформатика	3	Залік
НК 8	Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я	3	Залік
ВК 6	Молекулярна біологія	3	Залік
ВК 7	Клінічна імунологія та алергологія	3	Залік
ВК 8	Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я	3	Залік
ВК 9	Клінічна епідеміологія	3	Залік
4. Цикл професійної та практичної підготовки			
НК 9	Трансляційна медицина	3	Залік
НК 10	Практика викладання фахових дисциплін	3	Залік
НК 11	Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень	3	Залік
ВК 10	Акушерство та гінекологія	5	Іспит
ВК 11	Внутрішні хвороби	5	Іспит
ВК 12	Хірургія	5	Іспит
ВК 13	Урологія	5	Іспит
ВК 14	Онкологія	5	Іспит
ВК 15	Кардіологія	5	Іспит
ВК 16	Ревматологія	5	Іспит
ВК 17	Інфекційні хвороби	5	Іспит
ВК 18	Ендокринологія	5	Іспит
ВК 19	Нервові хвороби	5	Іспит
ВК 20	Психіатрія	5	Іспит
ВК 21	Наркологія	5	Іспит
ВК 22	Офтальмологія	5	Іспит
ВК 23	Оториноларингологія	5	Іспит
ВК 24	Шкірні та венеричні хвороби	5	Іспит
ВК 25	Травматологія та ортопедія	5	Іспит

ВК 26	Лікувальна фізкультура	5	Іспит
ВК 27	Фтизіатрія	5	Іспит
ВК 28	Пульмонологія	5	Іспит
ВК 29	Радіологія	5	Іспит
ВК 30	Клінічна фармакологія	5	Іспит
ВК 31	Анестезіологія та інтенсивна терапія	5	Іспит
ВК 32	Медична біохімія	5	Іспит
ВК 33	Гігієна	5	Іспит
ВК 34	Епідеміологія	5	Іспит
ВК 35	Соціальна медицина та охорона здоров'я	5	Іспит
ВК 36	Нормальна анатомія	5	Іспит
ВК 37	Патологічна анатомія	5	Іспит
ВК 38	Нормальна фізіологія	5	Іспит
ВК 39	Патологічна фізіологія	5	Іспит
ВК 40	Фармакологія	5	Іспит
ВК 41	Імунологія та алергологія	5	Іспит
ВК 42	Гістологія, цитологія, ембріологія	5	Іспит
ВК 43	Мікробіологія	5	Іспит
ВК 44	Фізична та реабілітаційна медицина	5	Іспит

8. Структура навчального плану та зміст компонентів ОНП

№ за/п	Код КОП	Назва компонента ОНП	Мета та завдання компонента ОНП	Формування компетентностей	
				загальні	фахові
1.	НК 1	Історія та філософія науки	Визначення феномену науки та особливостей науково-пізнавальної діяльності, ознайомлення здобувачів з центральними напрямками та основною проблематикою філософії науки, а також понятійним апаратом методології науки; систематизація знань щодо історико-філософського контексту філософії науки як розділу філософії, проаналізувати особливості філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі.	ЗК 3 ЗК 4 ЗК 6 ЗК 7	ФК 2 ФК 9 ФК 11 ФК 13 ФК 19
2.	НК 2	Основи академічної доброчесності та антикорупція	Ознайомлення аспірантів із загальними питаннями та сутністю авторського права, вивчення основних принципів академічної доброчесності у середовищі закладу вищої освіти. Формування світогляду та відповідального ставлення до позиції себе у ділових процесах усередині держави, доброчесного та відповідального ставлення до недопущення корупційних ризиків та корупційних зловживань, формування нульової толерантності до проявів корупції та недоброчесності; здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в різних сферах суспільної діяльності, в тому числі у фаховій практичній діяльності, із цілісним розумінням феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства.	ЗК 3 ЗК 6	ФК 2 ФК 4
3.	НК 3	Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування	Розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розглянути специфіку науково-педагогічної діяльності викладача; сприяти формуванню загальної психологічної культури кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування зі студентами; розвивати психологічну спостережливість, гнучкість мислення, творчий підхід до розв'язування конкретних психолого-педагогічних, професійних ситуацій; виховувати професійно значущі якості особистості; вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. Формування наукового мислення на основі теоретичних знань та практичної підготовки, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою	ЗК 1 ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 1 ФК 4 ФК 6 ФК 8 ФК 11 ФК 18

			спільноту, суспільством у цілому відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я		
4.	БК 1	Теорія пізнання у біомедицині	Світоглядна та методологічна підготовка, формування ціннісних настанов у практичній та науковій діяльності; ознайомлення здобувачів з центральними напрямками та основною проблематикою теорії пізнання, а також понятійним апаратом методології науки, систематизувати знання щодо істотно-філософського контексту теорії пізнання як розділу філософії.	ЗК 3 ЗК 4 ЗК 6 ЗК 7	ФК 2 ФК 9 ФК 11 ФК 13 ФК 19
5.	БК 2	Інтегративна біологія	Формування біоцентричного світогляду і сучасного уявлення про масштаби, шляхи вирішення та запобігання екологічно небезпечним ситуаціям; вироблення ситуаційного досвіду, екологічно адекватної поведінки; розвиток системного, прогностичного, асоціативного мислення; ознайомлення із загальними закономірностями, властивими співтовариствам організмів; вивчення закономірностей будови і розподілу спільнот залежно від умов середовища; послідовне вивчення еволюції взаємовідношень тварин із зовнішнім середовищем; формування уявлення про вплив токсичних речовин на біологічні об'єкти на всіх рівнях організації живої матерії; набуття системних знань про зв'язки організму людини із середовищем існування; фактори, що сприяють формуванню захворювань і патологічних процесів; інтеграція біологічних і екологічних знань в систему життєво необхідних знань	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 6	ФК 2 ФК 15 ФК 19
6.	БК 3	Історія української державності	Світоглядна та методологічна підготовка, формування ціннісних настанов у практичній та науковій діяльності; спрямованість на набуття знань про основні історичні події, факти, явища, закономірності історичного процесу, підвищення рівня історичної свідомості і політичної культури.	ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 11 ФК 17
7.	НК 4	Курс англійської мови наукового спілкування	Сформувати загальні та професійно-орієнтовані компетенції (лінгвістичну, мовленнєву, прагматичну), які забезпечують необхідну для науковця комунікативну самостійність та ефективність у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах	ЗК 2 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 7	ФК 2 ФК 8 ФК 10 ФК 11
8.	НК 5	Українська мова професійного спрямування	Сформувати загальні та професійно-орієнтовані компетенції (лінгвістичну, мовленнєву, прагматичну), які забезпечують необхідну для науковця комунікативну самостійність та ефективність у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах	ЗК 4 ЗК 6 ЗК 7	ФК 2 ФК 8 ФК 10 ФК 11 ФК 20
9.	БК 4	Корективний курс англійської мови	Сформувати компетенції мовця з базовими навичками, які забезпечують спілкування у повсякденних ситуаціях, використовуючи часто вживані вирази та елементарний словниковий запас на рівні A2-B1 ("Elementary" – "Intermediate"), і є запорукою підготовки аспірантів до подальшого	ЗК 2 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 7	ФК 2 ФК 8 ФК 10 ФК 11

			вивчення англійської мови наукового спілкування.		
10.	БК 5	Англійська мова (прогресивний рівень)	Сформувати компетенції впевненого користувача, які забезпечують вільне володіння англійською мовою на рівні С і є запорукою комунікативної самостійності й ефективності науковця у сферах професійного, академічного та ситуативного спілкування в усній та письмовій форма; демічного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах. Сформувати навички рівня С (прогресивний, “advanced”) відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Common European Framework of Reference for Languages): підвищення рівня лінгвістичної, мовленнєвої, соціокультурної, прагматичної та професійно орієнтованої предметної компетенцій; поглиблення навичок критичного аналізу неадаптованих художніх і спеціалізованих текстів, англійської наукової літератури; розпізнавання імпліцитних значень, прихованих смислів і відтінків конотацій слів, володіння вузько спеціальною лексикою, написання академічних текстів на складні теми; опанування поведінкових стратегій під час усних виступів (oral presentation skills); уміння швидко та спонтанно висловлюватись на складні теми; досконале спілкування на професійному рівні. Вивчення дисципліни “Англійська мова (прогресивний рівень)” дасть змогу аспірантам вільно комунікувати з міжнародною науковою спільнотою, представляти свої дослідження в письмовому та усному вигляді, брати участь у програмах академічного обміну, складати заявки на участь у грантових проєктах, що є важливим елементом підготовки майбутнього фахівця у сфері охорони здоров’я до роботи в іншомовному професійному середовищі та актуальним напрямком вищої медичної освіти України в умовах поглиблення процесів глобалізації та євроінтеграції.	ЗК 2 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 7	ФК 2 ФК 8 ФК 10 ФК 11
11.	НК 6	Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика	Формування у аспірантів системи науково-теоретичних знань з інтелектуальної власності, визначення та розкриття основних проблем розуміння його понять, категорій та інститутів, напрямів розвитку і вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності за умов ринкової економіки і правової держави, вирішення проблем його застосування в юридичній практиці, виклад їх у навчальному процесі та застосування в сфері медицини; формування знань щодо виконання окремих видів наукової роботи, джерел і пошуку наукової інформації, методів обробки і аналізу емпіричних даних, технології виконання наукового дослідження Формування знань про щодо моральної сторони діяльності в медицині та біології; формування знань щодо збереження живими організмами своєї біологічної суті, біологічних якостей, запобігання широкомасштабній втраті біологічної цілісності; формування знань щодо законодавчих документів,	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 6	ФК 1 ФК 2 ФК 3 ФК 4 ФК 5 ФК 6 ФК 7 ФК 9 ФК 11 ФК 12 ФК 13 ФК 15 ФК 16 ФК 19

			що захищають індивідуум, суспільство і людство в цілому від небажаних і згубних наслідків упровадження у практику нових медико-біологічних технологій; виховання глибокої переконаності в необхідності неухильного дотримання етичних і моральних норм, правил і принципів у своїй практичній діяльності; формування вміння оцінювати новітні досягнення біології та медицини з точки зору визначення ступеня їх небезпеки для людини і суспільства сьогодні і у майбутньому.		
12.	НК 7	Медична статистика та біоінформатика	Навчити здобувачів орієнтуватися в сучасних концепціях біоінформатики, дати цілісне уявлення про структуру та методи аналізу просторових структур біологічних молекул, сформувати у здобувачів цілісний і системний погляд на організацію біологічної інформації на молекулярному рівні; навчити аналізувати та порівнювати біологічні тексти, працювати з банками даних біологічних послідовностей. Оволодіння необхідними знаннями, навичками, набуття компетентностей щодо дослідження, аналізу та оцінки показників здоров'я населення, організації ресурсного забезпечення та діяльності системи охорони здоров'я, розробки з позиції доказової медицини рекомендацій з попередження і усунення шкідливого впливу чинників на здоров'я. вивчення системи методологічних та методичних питань статистичного дослідження в галузі медичної статистики; формування навичок організації статистичних спостережень, методик розрахунку показників, прийомів статистичного аналізу та подання інформації, наукового мислення з використанням основ доказової медицини.	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 1 ФК 2 ФК 3 ФК 4 ФК 5 ФК 7 ФК 9 ФК12 ФК 13 ФК 15 ФК 19
13.	НК 8	Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я	Формування і розвиток здатності здійснювати наукові дослідження; формування вміння планувати дослідження та відповідно реалізовувати його, здатності здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі; формування знань, вмінь та компетентностей щодо використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових технологій, баз даних, інших електронних ресурсів в освітньому та науковому процесах. Розвивати здатність застосовувати в професійній діяльності цифрові технології, релевантні бази даних та електронні ресурси, сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у галузі охорони здоров'я.	ЗК 2 ЗК 3 ЗК 4 ЗК 6	ФК 2 ФК 4 ФК 5 ФК 7 ФК 9 ФК 11 ФК 12
14.	БК 6	Молекулярна біологія	Формування знань з молекулярно-біологічних механізмів розвитку патологічних процесів в організмі людини та вищих тварин з метою з'ясування механізмів виникнення та розвитку захворювань людини, розроблення новітніх методів молекулярної діагностики патологічних процесів, пошуку фізіологічно активних сполук і лікарських засобів, що коригують порушені метаболічні процеси.	ЗК 1 ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 5 ФК 9 ФК 15 ФК 16 ФК 19
15.	БК 7	Клінічна	Вивчення основ діагностики, лікування та	ЗК 1	ФК 5

		імунологія та алергологія	профілактики найбільш поширених хвороб імунної системи та алергологічної патології. Формування теоретичних знань з основ клінічної імунології та алергології, умінь самостійно ставити і вирішувати наукові проблеми. Вдосконалення знань про етіологію, патогенез, нозологію принципи класифікації симптомів та синдромів імунологічних порушень та алергологічної патології. Визначення основних напрямків розвитку сучасної клінічної алергології. Ознайомлення здобувачів з центральними напрямками та основною проблематикою наукового підходу до діагностики медикаментозної алергії, алергічних захворювань, систематизація знань щодо сучасних підходів до лікування та алгоритмів надання допомоги при медикаментозній алергії, алергічних захворюваннях, анафілаксії.	ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 6 ФК 9 ФК 15 ФК 16 ФК 19
16.	ВК 8	Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я	Вивчення та поглиблення знань здобувачів щодо впливу суцільних стресових факторів на ментальне здоров'я людини шляхом оцінки можливих клінічних проявів і порушення психо-соціального функціонування при різних стрес-асоційованих розладах та профілактики, особливостей саногенезу, методів терапевтичного впливу.	ЗК1 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК2 ФК4 ФК5 ФК6 ФК8 ФК11 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
17.	ВК 9	Клінічна епідеміологія	Формування системи базових знань та практичних навичок щодо аналізу поширеності, прогнозування виникнення та перебігу захворювань, можливості розвитку ускладнень у конкретного індивідуума на основі узагальнених даних клінічної картини в аналогічних випадках з урахуванням об'єктивних результатів лабораторних та інструментальних досліджень відповідно до принципів доказової медицини; формування вміння інтерпретувати результати багатоцентричних клінічних досліджень з визначення об'єктивності різних методів лікування та побічної дії препаратів.	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 2 ФК 3 ФК 4 ФК 5 ФК 6 ФК 9 ФК 12 ФК 14 ФК 15 ФК 16 ФК 18 ФК 19
18.	НК 9	Трансляційна медицина	Вивчення технологій впровадження (трансляції) фундаментальних відкриттів та новітніх методик у галузі природничих, біомедичних наук та інформаційних технологій у практику охорони здоров'я.	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 6 ЗК 7	ФК 1 ФК 2 ФК 3 ФК 4 ФК 5 ФК 7 ФК 9 ФК 11 ФК 13 ФК 15 ФК 16 ФК 19
19.	НК 10	Практика викладання фахових дисциплін	Організація освітнього процесу здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії задля поєднання теоретичного та практичного аспектів підготовки майбутнього науковця; формування у здобувачів системи педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, необхідних для професійного розвитку в умовах освітнього процесу ЗВО, наукової установи чи закладу практичної охорони здоров'я;	ЗК 1 ЗК 4 ЗК 6 ЗК 7	ФК 1 ФК 2 ФК 11 ФК 15 ФК20

			вдосконалення і застосування на практиці знань та вмінь, набутих під час вивчення навчальних дисциплін (освітніх компонент): «Психологія спілкування», «Педагогіка та психологія вищої освіти», «Теорія пізнання у біомедицині», «Методологія наукового і патентного пошуку», «Історія і філософія науки», дисциплін, об'єднаних освітньо-науковими програмами у спецпредмети; набуття навичок і досвіду самоорганізації науково-педагогічної діяльності; формування у здобувачів творчого відношення майбутнього вченого до науково-педагогічної діяльності; інтеграція знань, здобути під час вивчення дисциплін професійної та практичної підготовки, до освітнього середовища закладу вищої освіти; вдосконалення у здобувачів вмінь організації колективів задля застосування їх у подальшому в колективах здобувачі, колег, підлеглих, тощо.		
20.	НК 11	Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень	Ознайомити здобувачів із найсучаснішими методами інструментальної та лабораторної діагностики функціональних станів організму людини та досліджень різних патологічних станів, навчити володіти техніками проведення цих досліджень.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК6 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК19
21.	ВК 10	Акушерство та гінекологія	Засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію, використовувати основні та додаткові методи дослідження.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
22.	ВК 11	Внутрішні хвороби	Здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з внутрішньої медицини, необхідних у професійній діяльності, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
23.	ВК 12	Хірургія	Ознайомлення здобувачів із загальними питаннями та сутністю системи хірургічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-	ЗК1 ЗК2 ЗК3	ФК1 ФК2 ФК3

			дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності; вивчення етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, клінічних проявів, опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на хірургічну патологію.	ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
24.	ВК 13	Урологія	Ознайомлення здобувачів з загальними питаннями та сутністю системи урологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності; вивчення етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, клінічних проявів, опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на урологічну патологію.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
25.	ВК 14	Онкологія	Засвоєння здобувачами теоретичних та практичних знань з етіології раку, канцерогенезу, типових клінічних проявів, методів діагностики та лікування злоякісних пухлин, реабілітації онкологічних хворих.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
26.	ВК 15	Кардіологія	Набуття навичок комплексного аналізу проблем у сучасній кардіології, необхідних для реалізації наукового дослідження та здійснення дослідницько-інноваційної діяльності.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
27.	ВК 16	Ревматологія	Набуття теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів та діагностичних критеріїв основних ревматологічних захворювань, знання сучасної лабораторної та інструментальної діагностики та моніторингу перебігу ревматичних захворювань, міжнародних стандартів лікування,	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9

			профілактики ускладнень та реабілітації хворих з даною патологією.		ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
28.	ВК 17	Інфекційні хвороби	Підготовка здобувачів на третьому освітньо-науковому рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей, отриманих на до дипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування знань щодо закономірностей сучасного перебігу патологічного процесу при інфекційних захворюваннях на основі вивчення розповсюдженості інфекційних захворювань у світі та Україні, етіологічних чинників, механізмів та факторів їх передачі, основних ланок патогенезу, виявлення взаємозв'язків між клінічними особливостями перебігу та станом імунної системи, ускладнень, що обтяжують їх перебіг, принципів діагностики та лікування цієї категорії хворих на теренах доказової медицини, які встановлені на основі освітньо-професійної програми доктора філософії, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
29.	ВК 18	Ендокринологія	Вивчення розвитку, будову і функції залоз внутрішньої секції, біосинтез, механізм дії і обмін гормонів в організмі, секрецію цих гормонів, ендокринні захворювання, які виникають при порушенні функції ендокринних залоз.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
30.	ВК 19	Нервові хвороби	Ознайомлення здобувачів з загальними питаннями та сутністю системи неврологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності; вивчення етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, клінічних проявів, опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на неврологічну патологію.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
31.	ВК 20	Психіатрія	Підготувати наукові та науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації в області психіатрії для науки, освіти, а також формування у здобувачів компетенції в області психіатрії, що забезпечує кваліфікаційну наукову інформаційну та творчу	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6

			діяльність наукового співробітника. Закріпити вміння співвідносити психіатричні знання з конкретними сферами, ситуаціями, умовами та задачами спілкування. Сформувати стійкі системні знання про механізми і закономірності організації психічної діяльності людини, закономірності її змін у випадках розвитку психічної патології, підходи до вибору, організації і проведення біологічної, психотерапевтичної медичної допомоги та соціально-трудової реабілітації пацієнтів.	ЗК7	ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
32.	ВК 21	Наркологія	Оволодіти методами психіатричного обстеження, діагностикою психічних розладів та постановкою нозологічного діагнозу у осіб з наркологічними захворюваннями. Закладає основи організації спеціалізованої допомоги, розробку та призначення лікування, соціально-трудової реабілітації та профілактики.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
33.	ВК 22	Офтальмологія	Формування цілісного уявлення про будову і функціонування зорової сенсорної системи в нормі та при патологічних станах, освоєння сучасних методів клінічних досліджень.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
34.	ВК 23	Оториноларингологія	Ознайомлення здобувачів з загальними питаннями та сутністю системи оториноларингологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності; вивчення етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, клінічних проявів, опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на оториноларингологічну патологію.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
35.	ВК 24	Шкірні та венеричні хвороби	Ознайомлення здобувачів з загальними питаннями та сутністю системи дерматовенерологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій лікувальній діяльності; вивчення етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, клінічних проявів, опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на дерматологічну,	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11

			венеричну патологію та захворювання, що передаються переважно статевим шляхом.		ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
36.	ВК 25	Травматологія та ортопедія	Забезпечити вивчення основних захворювань і ушкоджень системи опори і руху у людей різного віку і статі, а також розповсюдження нозологічних форм, етіологію, патогенез, клінічні ознаки. Забезпечити опанування наукових здобутків і сучасних знань стосовно новітніх методів діагностики та лікування травматологічних хворих	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
37.	ВК 26	Лікувальна фізкультура	Забезпечити набуття знань про можливості збереження і зміцнення здоров'я, підвищення рівня функціонального стану, росту спортивних досягнень за допомогою оптимізації фізичної активності та удосконалення медичного забезпечення спортивних чи оздоровчих тренувань, а також набуття студентами знань про засоби найбільш ефективного і раннього повернення хворих та інвалідів до побутових і трудових процесів.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
38.	ВК 27	Фтизіатрія	Оволодіння сучасними методами діагностики, диференціальної діагностики, лікування, профілактики туберкульозу, формування здатності використовувати знання, уміння, навички для вирішення різних задач професійної діяльності наукового, науково-педагогічного працівників галузі охорони здоров'я.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
39.	ВК 28	Пульмонологія	Здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок, компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з фаху, удосконалення методів діагностики та підвищення ефективності лікування пацієнтів із патологією органів дихання.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16

					ФК18 ФК19
40.	ВК 29	Радіологія	Ознайомлення здобувачів з загальними питаннями та сутністю системи радіологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків з науково-дослідної роботи, яка необхідна в подальшій діагностичній діяльності; вивчення фізико-технічних умов рентгенологічного методу, КТ, МРТ, УЗД та променевих ознак захворювань різних органів та системи; опанування основних методів обстеження та підготовки хворих до променевих досліджень.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
41.	ВК 30	Клінічна фармакологія	Набути знання, навички, компетенції щодо ефективної та безпечної індивідуалізованої фармакотерапії шляхом оволодіння знаннями фармакокінетики та фармакодинаміки, взаємодії та побічної дії основних груп лікарських засобів.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
42.	ВК 31	Анестезіологія та інтенсивна терапія	Забезпечити підготовку фахівців, які здатні компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в анестезіології та інтенсивній терапії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних наукових знань та професійної практики.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
43.	ВК 32	Медична біохімія	Здобуття знань, навичок, компетенцій щодо молекулярних механізмів функціонування живих організмів, застосування отриманих знань у лабораторній діагностиці, клінічних дослідженнях.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
44.	ВК 33	Гігієна	Формування у здобувачів знань, умінь і компетенцій, а також вивчення теоретичних основ	ЗК1 ЗК2	ФК1 ФК2

			профілактичної медицини, яка є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця, створення засад для наступного вивчення дисциплін; закладання основ формування знань, умінь та навичок, виховання мораль но-етичних цінностей, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у подальшій професійній діяльності.	ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
45.	ВК 34	Епідеміологія	Вивчення причин і механізмів виникнення та поширення інфекційних хвороб, методів їх профілактики та організації профілактичних заходів.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
46.	ВК 35	Соціальна медицина та охорона здоров'я	Підготовка здобувачів з фахового аналізу стану здоров'я населення, ознайомлення їх з медико-соціальними чинниками формування популяційного здоров'я та закономірностями найважливіших захворювань у світі та Україні. Формування теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з оцінки стану здоров'я населення, сучасних принципів організації та економіки охорони здоров'я. Розробка та наукове обґрунтування соціальних, медичних, і економічних заходів щодо забезпечення оптимального рівня здоров'я населення і його активного довголіття. Розуміння сучасних концепцій та методів аналізу даних, матеріалів та методів наведених в наукових публікаціях за обраною темою/спеціалізацією.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
47.	ВК 36	Нормальна анатомія	Отримання здобувачами сучасних наукових знань про будову тіла людини, оволодіння основними анатомічними термінами та поняттями, методами морфологічних досліджень, встановлення взаємозв'язку будови органів із виконуваними функціями, формування поняття про єдність, їхньої мінливості в процесі філогенезу й онтогенезу.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
48.	ВК 37	Патологічна анатомія	Здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок достатніх для розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни. Підготовка висококваліфікованого фахівця, який володіє системою як професійних, так і агальнокультурних	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6

			компетенцій, здатного і готового до виконання самостійної професійної діяльності, що передбачає самостійно ставити і вирішувати актуальні наукові завдання, продукувати нові ідеї, адекватно сприймати наукові досягнення фахівців в тій же області знань, передавати свої знання науковій громадськості.	ЗК7	ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
49.	ВК 38	Нормальна фізіологія	Формування цілісного уявлення про закономірності функцій та процесів у цілісному організмі та його частинах (системах, органах, тканинах, клітинах), виявлення причин, механізмів й закономірностей життєдіяльності організму на різних етапах онто- і філогенезу у взаємодії з навколишнім середовищем у динаміці життєвих процесів.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
50.	ВК 39	Патологічна фізіологія	Вивчити механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів та найбільш поширених захворювань, аналізувати, робити висновки щодо причин і механізмів функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
51.	ВК 40	Фармакологія	Сформувати теоретичні знання та практичні навички щодо засвоєння основних питань з медичної рецептури, фармакології, фармакологічного маркетингу, та фармакологічної безпеки ліків. Навчити студентів принципам ефективного і безпечного вибору лікарських засобів та їх режимів дозування для проведення індивідуалізованої, контрольованої фармакотерапії з використанням основних даних з фармакокінетики, фармакодинаміки, фармакогнозії, фармакогенетики, фармакоекономіки, фармакоепідеміології, взаємодії лікарських засобів, небажаним лікарським реакціям.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
52.	ВК 41	Імунологія та алергологія	Здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі охорони здоров'я.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11

					ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
53.	ВК 42	Гістологія, цитологія, ембріологія	Отримання здобувачами сучасних наукових знань про гістологічну будову тіла людини, оволодіння основними гістологічними термінами та поняттями, методами гістологічних досліджень, встановлення взаємозв'язку будови органів із виконуваними функціями.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
54.	ВК 43	Мікробіологія	Вивчення властивостей мікроорганізмів, закономірностей їх взаємодії з організмом людини, механізми розвитку інфекційних захворювань, класичні та сучасні методи їх діагностики, специфічної профілактики та лікування.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19
55.	ВК 44	Фізична та реабілітаційна медицина	Сформувати у здобувачів ґрунтовні глибокі знання з організації, засобів, форм та методів медичної реабілітації; вивчити різні аспекти реабілітації – медичний, психологічний, професійний та соціально-економічний.	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК3 ФК5 ФК6 ФК7 ФК9 ФК11 ФК12 ФК13 ФК15 ФК16 ФК18 ФК19

9. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Програмні компетентності/Освітні компоненти	НК1	НК2	НК3	ВК1	ВК2	ВК3	НК4	НК5	ВК4	ВК5	НК6	НК7	НК8	ВК6	ВК7	ВК8	ВК9	НК9	НК10	НК11	ВК10-44
ЗК1			+		+						+	+		+	+		+	+	+	+	+
ЗК2					+		+		+	+	+	+	+				+	+		+	+

ЗК3	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+		+	+		+	+
ЗК4	+			+			+		+	+			+						+		+
ЗК5							+		+	+											
ЗК6	+	+	+	+	+	+		+			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ЗК7	+		+	+		+	+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+
ФК1			+								+	+						+	+	+	+
ФК2	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+				+	+	+	+	+
ФК3											+	+					+	+			+
ФК4		+	+								+	+	+				+	+			
ФК5											+	+	+	+	+		+	+			+
ФК6			+								+				+		+			+	+
ФК7											+	+	+					+			+
ФК8			+				+	+	+	+											
ФК9	+			+							+	+	+	+	+		+				+
ФК10							+	+	+	+											
ФК11	+		+	+		+	+	+			+		+						+	+	+
ФК12											+	+	+				+			+	+
ФК13	+			+							+	+						+		+	+
ФК14																	+				
ФК15					+						+	+		+	+		+		+	+	+
ФК16											+			+			+			+	+
ФК17						+															
ФК18			+														+				+
ФК19	+			+	+						+	+		+	+		+			+	+
ФК20								+											+		

\

10. Програмні результати навчання за ОНП

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 4. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 5. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 6. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

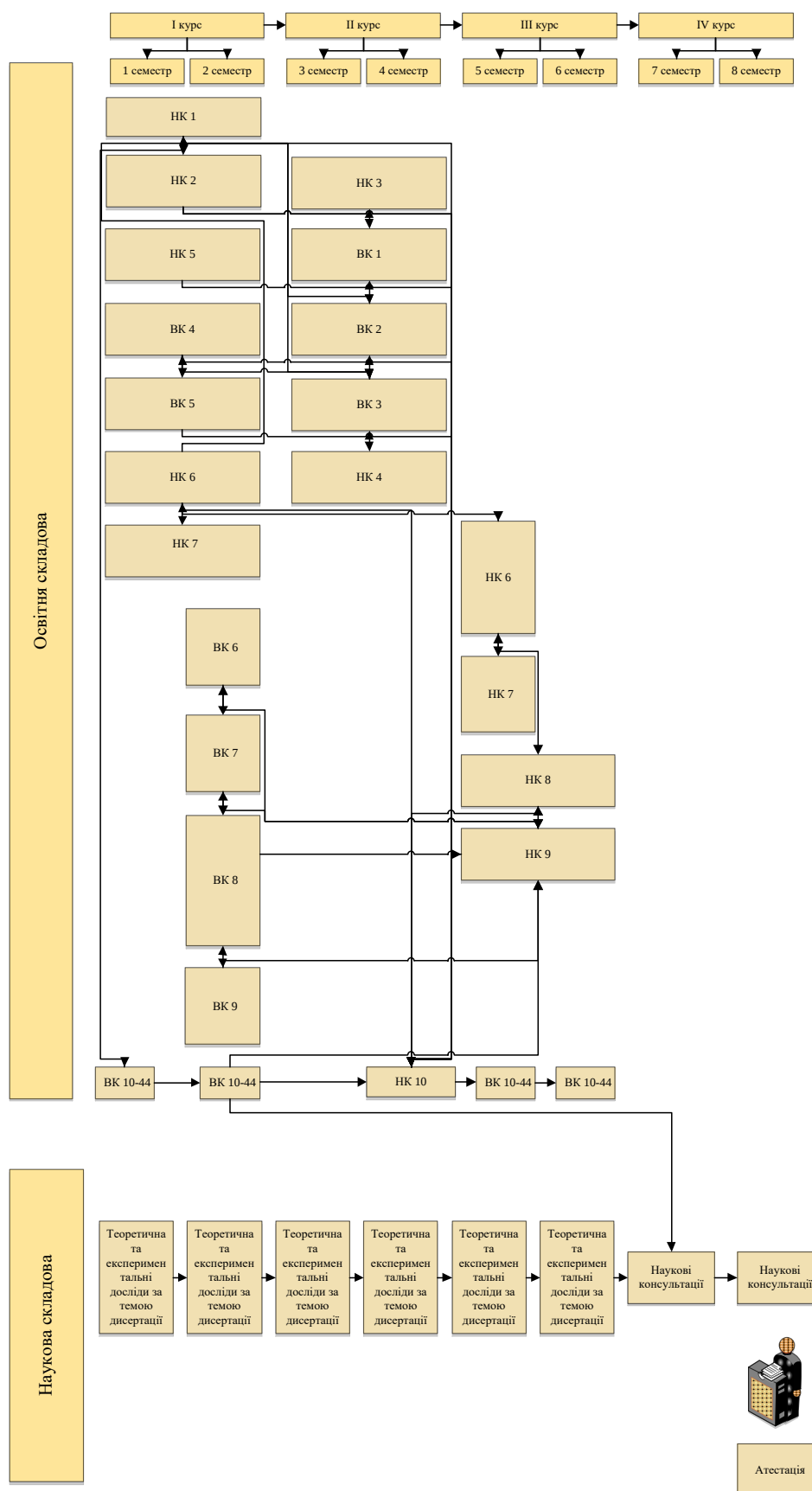
ПРН 7. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН 8. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні правові та етичні наслідки, враховуючи вміння реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 10. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

11. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

12. Матриця відповідності програмних результатів навчання компонентам освітньо-наукової програми

Програмні результати навчання	Компоненти ОНП																				
	НК 1	НК 2	НК 3	НК 4	НК 5	НК 6	НК 7	НК 8	НК 9	НК 10	НК 11	БК 1	БК 2	БК 3	БК 4	БК 5	БК 6	БК 7	БК 8	БК 9	БК 10-44
ПРН1	+	+				+++		+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
ПРН 2	+					+	+		+		+	+	+				+	+	+	+	+
ПРН 3	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4				+		+	+	+	+						+	+		+		+	+
ПРН 5						+++	+	+	+		+						+				+
ПРН 6	+	+	+	+	+			+	+	+		+		+	+	+			+		
ПРН 7			+++				+		+	+	+			+					+		+
ПРН 8			+	+	+										+	+					
ПРН 9		+			+	+			+		+	+		+				+	+	+	+
ПРН 10							+		+		+		+						+	+	+

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор ЗВО
з наукової роботи,
доктор медичних наук, професор

Ігор КАЙДАШЕВ

Член проектної групи, професор ЗВО кафедри хірургії № 2,
доктор медичних наук, професор

Леонід САРИЧЕВ

Член проектної групи, професор ЗВО
кафедри педіатрії № 1 з
неонатологією,
доктор медичних наук, професор

Валерій ПОХИЛЬКО

Член проектної групи, завідувачка
кафедри біоорганічної хімії,
доктор медичних наук, професор

Каріне НЕПОРАДА